

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Ursache Petru,

judecători– Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Alerguș Constantin,
Moraru Petru,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Serbinov Igor, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Guberniei Podolsk din 04 ianuarie 1925, în privința lui

Mamalițcaia Oliga Emilianovna, născută în anul 1906, originară din satul Otaci, județul Hotin, Basarabia.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Guberniei Podolsk din 04 ianuarie 1925, Mamalițcaia Oliga a fost condamnată:

- în baza art. 66 Cod penal cu aplicarea sancțiunii art. 58 alin. (1) Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922) la 5 ani privațiune de libertate cu izolarea strictă și confiscarea averii;
- în baza art. 98 alin. (1) Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922) la 6 luni privațiune de libertate.

Conform art. 30 Cod penal pentru cumul de infracțiuni Mamalițcaia Olga a fost condamnată la 5 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii.

Conform art. 40, 49 Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922) Mamalițcaia Olga a fost privată de drepturi civile și de a locui în guberniile de frontieră, și anume Podolsk, Kiev și Odessa pe un termen de 3 ani.

Mamalițcaia Oliga a fost declarată vinovată și condamnată pentru faptul, că la 21 iunie 1924 la însărcinarea Siguranței Românești în scop de spionaj a trecut din România pe teritoriul sovietic în orașul Jvanet și a colectat informații despre dislocarea și numărul de trupe militare pe teritoriul Kamenetului, adică în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 66 Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922), precum și că tot atunci, la 21 iunie 1924 ilegal, fără nici o permisiune corespunzătoare, a trecut frontiera din România pe teritoriul sovietic, adică în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 98 alin. (1) Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922).

În cadrul ședinței de judecată inculpata Mamalițcaia Oliga și-a recunoscut parțial vinovăția și a declarat că se consideră vinovată pentru trecere ilegală a frontierei de stat, însă cu activitatea de spionaj nu s-a ocupat.

2. Adjunctul Procurorului General, Serbinov Igor, a declarat recurs în anulare în care, invocând prevederile art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Judecătorei Guberniei Podolsk din 04 ianuarie 1925 în partea condamnării în baza art. 66 Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922), încetarea procesului penal și reabilitarea ei în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, precum și din motivul încălcării esențiale a drepturilor lui Mamalițcaia Oliga prin condamnarea acesteia deoarece probe veridice care ar demonstra săvârșirea de către Mamalițcaia Oliga a infracțiunii prevăzute de art. 66 Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922), pentru misiune de spionaj, adică transmitere, sustragere sau colectare a informațiilor care constituie un secret de stat ocrotit în mod special unor state străine, organizații contrarevoluționare așa cum prevede art. 66 Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922), în materialele dosarului nu au fost administrate.

Afară de aceasta, instanța de judecată a încălcat flagrant dreptul inculpatei la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie.

Totodată, procurorul a menționat că condamnarea lui Mamalițcaia Oliga pentru infracțiunea prevăzută de art. 98 alin. (1) Cod penal (redacția a.1922), adică pentru plecarea ilegală peste hotarele U.R.S.S. sau intrarea în țară fără pașapoarte de model stabilit sau fără autorizație din partea autorităților respective, necesită a fi menținută, întrucât infracțiunea în cauză este de drept comun, care nu cade sub incidența Legii R.M. din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

4. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, în partea condamnării

în baza art. 66 Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922) încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatei din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală, adică în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Reieșind din norma art. 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, viciul fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată este o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Conform art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992, cu modificările ulterioare, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, pentru spionaj, adică alte „crime de stat”.

Potrivit art. 5³ al Legii nominalizate recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanța de fond în cadrul judecării cauzei penale respective, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată, în concluzie este necesar conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, de casat sentința atacată în privința lui Mamalițcaia Oliga în partea condamnării în baza art. 66 Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922) cu încetarea procesului penal, fiindcă există circumstanțe care exclud tragerea ei la răspundere penală.

Prin urmare, procesul penal în privința lui Mamalițcaia Oliga urmează a fi încetat în partea condamnării ei în baza art. 66 Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922) cu reabilitarea ei potrivit art. 3 lit. a) al Legii Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, cu menținerea în rest a dispozițiilor hotărârii nominalizate.

5. Din aceste motive, în temeiul art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează parțial sentința Judecătoriei Guberniei Podolsk din 04 ianuarie 1925 în privința lui **Mamalițcaia Oliga Emilianovna**, cu încetarea procesului penal în baza învinuirii pe art. 66 Cod penal R.S.S.U. (redacția a. 1922) și reabilitarea ei.

În rest se mențin prevederile sentinței.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **04 iunie 2015**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Moraru Petru